

Programma

van

Toetsing & Afsluiting

4 Havo

2025 - 2027

Het Twickel College

September 2025

De voorgaande versie komt hiermee te vervallen

Inhoud

Voorwoord	3
Centraal Examen, schoolexamen en Programma van toetsen en afsluiting	4
Wat houdt dat nu in “De Tweede Fase Voortgezet Onderwijs”?	5
Programma van Toetsing en Afsluiting	6
De studiewijzer	6
Praktische Opdrachten	6
Schoolexamen Rekenen 3F voor leerlingen zonder wiskunde:	7
Profielwerkstuk	7
Combinatiecijfer	7
Toetsen en opdrachten	8
Deadline	8
Onregelmatigheden	9
Hulpmiddelen bij toetsen	11
Herkansingsregeling	13
Examenreglement	14
Leeswijzer Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	15

Voorwoord

Dit boekje is het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van

Leerjaar: 4 havo

Schooljaar: 2025-2026

Cohort: 2025-2027

Het Programma van toetsing en afsluiting is vastgesteld conform artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO door het bevoegd gezag en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad (DMR). De medezeggenschapsraad (DMR) heeft op 11 september 2025 ingestemd met het voor u liggende Programma van toetsing en afsluiting.

In dit PTA zijn belangrijke zaken vastgelegd voor dit schooljaar. Er wordt per vak per periode o.a. aangegeven wat aan de orde komt, hoe getoetst wordt en wat de weging is voor het schoolexamen. Daarnaast zijn in dit PTA een aantal bepalingen uit het examenreglement opgenomen die voor leerlingen en ouders van belang kunnen zijn. Alle bepalingen rondom het schoolexamen en centraal examen zijn te vinden in het examenreglement. Deze is te vinden op de website www.twickelcollege.nl.

M. Busscher
Locatiedirecteur Twickel Hengelo

R. Oskam
Examensecretaris Twickel Hengelo

Centraal Examen, schoolexamen en Programma van toetsen en afsluiting

Zoals bekend zal zijn, bestaat het eindexamen uit twee onderdelen: het centraal examen (CE) en het schoolexamen (SE). Het schoolexamen, dat door de school wordt afgenomen met toetsen verspreid over meerdere jaren, wordt omringd door een aantal voorwaarden die de deugdelijkheid en de eerlijkheid ervan moet garanderen. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in "het examenreglement" dat gepubliceerd is op de site van het Twickel College en voor alle leerlingen ter inzage ligt en op aanvraag verkrijgbaar is. Verder is er het 'Programma van Toetsing en Afsluiting' (PTA) met algemene regels en informatie per vak. Bewaar en lees dit PTA goed, gezien het belang van de informatie. Het is noodzakelijk dat ook je ouders zich op de hoogte stellen van met name het algemene gedeelte van het programma van toetsing en afsluiting.

Mochten er wijzigingen zijn, na het verschijnen van het PTA, dan zal er een erratum uitgedeeld worden. Het uitdelen van dit erratum wordt middels een brief kenbaar gemaakt, zodat ook je ouders weten dat er een erratum is uitgedeeld.

Voor vragen kun je terecht bij de examensecretaris.

Wat houdt dat nu in “De Tweede Fase Voortgezet Onderwijs”?

In de Tweede Fase wordt veel meer dan in de onderbouw een zelfstandige en actieve studiehouding van je gevraagd. Je doet veel zelf: doorwerken als er een les uitvalt, zelfstandig opdrachten afmaken, samenwerken met andere leerlingen. Je moet ook regelmatig op school werken als er geen les in je rooster staat: houd daar rekening mee als je afspraken maakt over sport, werk en dergelijke. **We gaan ervan uit dat je elke dag tot 16.00 uur beschikbaar bent voor schoolactiviteiten.** Incidenteel en in het bijzonder in het examenjaar kan hiervan worden afgeweken, maar dit zal dan ruim van tevoren aan je worden meegedeeld.

In de Tweede Fase gaan we uit van studielasturen (SLU) per vak.

De overheid heeft bepaald dat je ca. 1600 uur per jaar aan je studie moet besteden. Dat is dus een gemiddelde: als je heel goed bent, heb je misschien minder tijd nodig en als je veel moeite moet doen om te leren, heb je misschien meer tijd nodig. De totale studielast in 4 en 5 havo is 3200 uur en in 4, 5 en 6 atheneum is het 4800 uur.

Die uren zijn verdeeld over alle vakken die je moet doen. De tijd die je nodig hebt voor toetsen, huiswerk, de lessen, contact met je mentor, samenwerken met medeleerlingen, studieplanning, de voorbereiding op je examen, zit allemaal in die 3200 of 4800 uur. Dit houdt in dat je per week gemiddeld 40 uur met je studie bezig moet zijn. Dat zijn ongeveer 28 lessen en een aantal uren waarin je op school zelfstandig werkt. Thuis moet je dan nog ongeveer 15 klokuren per week werken. Voor een deel is de studielast niet vertaald naar uren (zie de lessentabellen). Deze studielast wordt vertaald naar werk- en toetsdagen, die in het begin van het jaar zullen worden vastgesteld. Deze werk- en toetsdagen horen dus gewoon bij het lesprogramma.

Het programma van twee jaar op de havo en van drie jaar op het atheneum sluit je af met het Centraal Examen (CE).

Of je aan het eind van je schoolloopbaan slaagt, hangt niet alleen af van de cijfers die je voor het Centraal Examen (CE) in havo-5 of atheneum-6 haalt. Deze CE-cijfers tellen maar voor de helft mee. De andere helft wordt gevormd door de cijfers en beoordelingen die je voor je schoolexamen (SE) haalt. Omdat je voor sommige vakken in de vierde klas al met schoolexametoetsen (SE-toetsen), praktische opdrachten (PO's) en dossiers begint, begin je dus in feite in de vierde klas al met je eindexamen!

Voor een aantal vakken krijg je geen cijfer, maar een beoordeling. Dat kan tot uitdrukking gebracht worden met onvoldoende/voldoende/goed (O/V/G) of met "Naar Behoren" (NB).

Je hebt dus te maken met twee soorten cijfers: schoolexamencijfers, die meegaan naar het eindexamenjaar, maar ook de overgang mede bepalen, en voortgangscijfers, die alleen tellen bij de overgang.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Voor elk vak eist de overheid dat de school vastlegt hoe het schoolexamen eruit ziet: het Programma van Toetsing en Afsluiting (het PTA). Op het TWICKEL College staat in het PTA voor elk vak het volgende:

- het aantal toetsen;
- hoe telt de toets mee;
- over welke stof gaat de toets;
- welke vorm heeft de toets (schriftelijk, mondeling, presentatie, etc.);
- hoe zwaar de toets mee telt (weging van de toets) in het totale SE;

De inhoud van het PTA per vak is gebaseerd op de wettelijke exameneisen. Daarom is het PTA bindend voor de leerlingen, maar ook voor de docenten. Met andere woorden: met het PTA in de hand weet jij precies waar je aan toe bent, en weet ook de docent waar hij zich aan moet houden.

De studiewijzer

In het PTA staat beschreven hoe het met de leerstof zit per vak. Dit is echter zeer globaal. De uitwerking van het PTA hebben de docenten vastgelegd in de studiewijzer. Met behulp van de studiewijzer weet je wat je moet doen en wat er van jou verwacht wordt in de Tweede Fase: zelfstandig werken, plannen en studeren. De studiewijzer is hiermee het spoorboekje waarin je voor elk vak kunt vinden welke stof aan de orde komt, wanneer de stof af moet zijn en waar de toetsen over gaan.

Als je de studiewijzers van alle vakken die je hebt naast elkaar legt, kun je voor het hele schooljaar je studie plannen. We verwachten van je dat je dat ook doet. Dit betekent dat wanneer je zelf ziek bent je weet wat de bedoeling is en je de stof kunt inhalen.

Je moet er ook rekening mee houden dat je gewoon moet doorwerken als je leraar ziek of afwezig is. Als er een les uitvalt, moet je zelf volgens de studiewijzer doorwerken. Dat moet ook, want de data van de toetsen liggen vast. Je bent in de tweede fase dus ook zelf verantwoordelijk voor de voortgang van je studie.

Praktische Opdrachten

Een ander kenmerk van de Tweede Fase is dat een aantal vakken een praktische opdracht in het PTA heeft opgenomen. Daarmee wordt getoetst of je kennis en vaardigheden ook kunt toepassen. Een vak mag meerdere praktische opdrachten geven. In het PTA kun je per vak zien hoeveel praktische opdrachten je krijgt.

Schoolexamen Rekenen 3F voor leerlingen zonder wiskunde:

Voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde is het van belang dat het vervolgonderwijs kan zien wat het rekenniveau van een leerling is. Daarom komt er voor deze groep leerlingen in havo een schoolexamen rekenen (3F). Dit examen moet gebaseerd zijn op de referentieniveaus.

Op de volgende wijze geven wij hier invulling aan:

- Rekenen telt niet mee voor de slaag-/zakregeling, maar moet wel worden afgerond met een cijfer door examenkandidaten die geen examen in wiskunde doen;
- In periode 1 in 5 havo doet de kandidaat schoolexamen rekenen 3F. Indien de kandidaat een onvoldoende heeft kan men via bijlessen werken aan die rekenonderdelen die nog niet op orde zijn.
- Het schoolexamen rekenen kan 2 keer worden herkanst. Het gaat bij de herkansing om de gehele 3F-toets en niet alleen om de onderdelen waar de kandidaat bij het eerste schoolexamen rekenen onvoldoende heeft gescoord;
- Kandidaten die voor hun eerste schoolexamen rekenen al een voldoende hebben gehaald mogen met maximaal twee herkansingen proberen hun cijfer te verbeteren;
- Het beste cijfer voor het schoolexamen rekenen, dus na maximaal drie pogingen, wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
- Het PTA mag met een onvoldoende worden afgesloten, maar dit wordt niet aanbevolen.

Profielwerkstuk

Je hebt al gelezen dat het profielwerkstuk verplicht is. Al in de voorexamenklas maak je een begin met je profielwerkstuk. Je profielwerkstuk rond je af met een schriftelijk verslag en een presentatie. Je moet er 80 SLU aan besteden. Het eindcijfer voor het profielwerkstuk vind je terug in het combinatiecijfer.

Aan het inleveren van het PWS hangt een strakke deadline, waar je niet van af mag wijken. Als je je niet aan de inleverdatum houdt dan wordt dit gemeld aan de examensecretaris. De examensecretaris geeft de melding door aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt contact op met mededeling van verdere maatregelen met betrekking tot onregelmatigheden conform artikel 6. **Met een cijfer lager dan een 4.0 voor je PWS kun je niet slagen. Dit betekent dat je het jaar over moet doen.**

Combinatiecijfer

Een aantal eindcijfers wordt met elkaar gemiddeld. Ze tellen onderling even zwaar mee. Dit cijfer heet het combinatiecijfer en wordt als zodanig vermeld op je eindlijst in de eindexamenklas. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld.

De vakken maatschappijleer, profielwerkstuk en CKV bepalen het combinatiecijfer.

Als één, of meer van de afzonderlijke eindcijfers lager is dan een 4, kun je niet slagen.

Toetsen en opdrachten

Dit schooljaar zijn er 4 toetsweken ingepland. Niet alle vakken maken gebruik van elke toetsweek om een toets aan te bieden. Denk eraan: de status van de toetsen verschillen: sommige toetsen zijn SE-toetsen, andere zijn voortgangstoetsen. Toetsen (zowel voortgangs- als SE-toetsen) kunnen ook buiten de toetsweek worden afgenomen.

Voor alle toetsen geldt dat je **verplicht** bent om deel te nemen. Als je ziek bent, moet je **voordat** de toets begint, je ouders/verzorgers laten bellen om je ziek te melden. **Dit moet voor elke toets opnieuw!**

Afwezigheid bij SE-toetsen wordt alleen toegestaan indien er sprake is van een heel goede reden! Dit betekent dat je vooraf toestemming moet vragen bij de examensecretaris. Een afspraak bij de tandarts, het afspreken van andere examens (theorie of praktijkrijexamens) is zeker geen goede reden.

Als je zomaar wegblijft bij een (SE-)toets in de voorexamenklassen wordt dat als een onregelmatigheid beschouwd. De examensecretaris geeft de melding van ongeoorloofd afwezig door aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag neemt contact op met mededeling van verdere maatregelen met betrekking tot onregelmatigheden conform artikel 6. Je ouders ontvangen hierover schriftelijk bericht.

Zorg dat je op tijd bent als er een toets is. **Te laat komen** bij een SE-toets kan als een onregelmatigheid worden gezien. Als je meer dan 5 minuten te laat komt voor een SE-toets, moet je je eerst melden bij de examensecretaris. De examensecretaris bekijkt wat er moet gebeuren. **Je krijgt in ieder geval de verloren tijd er niet bij!**

Deadline

In de PTA's en studiewijzers zijn inleverdata vastgelegd met betrekking tot dossiers, verslagen, werkstukken en handelingsdelen. Die data zijn officieel. Een inlevermoment kan ook lopende het jaar aan leerlingen kenbaar gemaakt worden ook dan gaat dit om een officiële deadline.

Overleg dus tijdens het maken van werkstukken regelmatig met je leraar. Zij/hij kan je begeleiden, zodat je de deadline ook haalt.

Alleen in bijzondere omstandigheden kan er uitstel aangevraagd worden bij de examencommissie voor een deadline. Uitstel aanvragen dient op tijd voor het inlevermoment te gebeuren.

Als je op de dag dat je iets moet inleveren ziek bent, moet je je werk door iemand anders, een klasgenoot of familielid, bij de leraar laten brengen.

Als je je niet aan die inleverdata houdt, is dat een onregelmatigheid.

Onregelmatigheden

Bij alle toetsen die je in de Tweede Fase maakt gelden dezelfde regels als bij het CE. Fraude op welke manier dan ook kan leiden tot uitsluiting van het CE en wordt tenminste bestraft met het cijfer 1. Dit geldt ook indien je zonder geldige reden afwezig bent bij een toets. Bij het maken van alle toetsen is in het bezit hebben van elektronische apparatuur verboden. Hieronder worden in ieder geval mobiele telefoons (smartwatches, smartphones, tablets etc.) verstaan. Voor aanvang van de toets dienen deze in de kluis achtergelaten te worden (Ze mogen niet in het lokaal aanwezig zijn). Elektronisch materiaal benodigd voor het maken van een toets, zoals een grafische rekenmachine is slechts voor een aantal vakken wél toegestaan. Vraag je leraar. De grafische rekenmachine dient tijdens de toets in de examenstand te staan.

Elke onregelmatigheid wordt gemeld aan de examensecretaris. Hij geeft dit door aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag bepaalt (in overleg met de examencommissie) of en welke sanctie/maatregel wordt opgelegd. Op elke opgelegde sanctie is de beroepsprocedure van toepassing.

Hieronder is een deel van de tekst uit artikel 6 en 7 van het examenreglement opgenomen. Deze tekst heeft betrekking op de regels rondom toetsen, de kwaliteit van opdrachten en het inleveren van opdrachten.

Artikel 6   Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020)

4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijktens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
  - g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7   Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.

Hulpmiddelen bij toetsen

Het uitgangspunt voor het gebruik van hulpmiddelen bij toetsen is de “regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens”.

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo 2025-2026

Vak	Havo en vwo
Alle vakken	Basispakket
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands
Examens moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek
Wiskunde A, B, C, D	Grafische rekenmachine Roosterpapier in cm ²
Biologie, natuurkunde, scheikunde	Goedgekeurd informatieboek: Binas 7 ^e editie of Sciencedata
Aardrijkskunde	Een Atlas is niet langer toegestaan bij het centraal examen
Muziek,	Computer

Basispakket

Het standaard basispakket bij alle toetsen en examens bevat:

- schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- nietmachine
- geometrische driehoek
- vlakgum
- rekenmachine (zie onderstaand)

Rekenmachines

Bij de vakken (wiskunde) waar een grafische rekenmachine is toegestaan, is ALLEEN één grafische rekenmachine toegestaan. Het is een leerling bij die vakken niet toegestaan de beschikking te hebben over een gewone rekenmachine.

Voor de wiskundevakken geldt dat de grafische rekenmachine tijdens toetsen verplicht in de examenstand moet staan. In de “regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens” is te lezen welke grafische rekenmachines zijn toegestaan.

Informatieboek

Bij de vakken natuurkunde, scheikunde en biologie wordt tijdens toetsen alleen de Binas 7^e editie gebruikt.

Bosatlas

Vanaf het jaar 2021 is de atlas niet meer toegestaan bij het centraal examen. In het examen aardrijkskunde zijn vanaf 2021 atlaskaarten afgedrukt bij het examen.

Tijdens de SE toetsen is het toegestaan de grote Bosatlas, 55^e druk + aanvullend katern te gebruiken. De Bosatlas + het aanvullend katern wordt door school verstrekt bij de toetsen waarbij de atlas gebruikt mag worden.

Woordenboeken bij (schoolexamen)toetsen

In principe mag bij elke toets een eendelig verklarend woordenboek Nederlands worden gebruikt. Bij een aantal SE toetsen is het eendelig verklarende woordenboek Nederlands niet toegestaan. Dit zal door de docent duidelijk aangegeven worden voor aanvang van de toets.

De huidige officiële spelling geldt.

In hulpmiddelen als een informatieboek of woordenboek mogen op geen enkele wijze aanpassingen gedaan worden. Denk hierbij onder andere maar niet uitsluitend aan tekst bijschrijven, onderstrepen, arceren, post-it/ papiertjes/ plakketjes toevoegen etc. Dit wordt gezien als fraude en zal worden behandeld als onregelmatigheid (artikel 6).

Voor de meest actuele en volledige Regeling toegestane hulpmiddelen verwijzen wij naar www.examenblad.nl.

Herkansingsregeling

Inhaalregeling schoolexamen voor leerlingen 4 havo, 4 atheneum en 5 atheneum, schooljaar 2025-2026

Indien een kandidaat wegens ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid (ter beoordeling van de schoolleiding) niet in staat geweest is aan een of meerdere toetsen voor het schoolexamen deel te nemen (tijdens het reguliere afnamemoment), wordt de kandidaat door de school in de gelegenheid gesteld, op het in de jaarkalender vastgestelde moment, de desbetreffende toets(en) alsnog af te leggen. Dit kan een moment zijn buiten de reguliere schooltijden om.

Indien er zwaarwegende redenen zijn op grond waarvan dit niet kan, wordt in overleg met de examencommissie een andere regeling getroffen. Voor een mondelinge SE-toets geldt: zo gauw mogelijk, in overleg met de examensecretaris en de vakdocent. Voor gemiste toetsen die alleen voor het rapportcijfer meetellen gelden andere regels. Het inhalen daarvan kun je zelf met je docent regelen.

Herkansingsregeling schoolexamen voor leerlingen 4 havo, 4 atheneum en 5 atheneum, schooljaar 2025-2026

Gezien de geringe hoeveelheid SE toetsen in 4 atheneum is er in dat leerjaar geen herkansingsregeling. Voor leerlingen in 4 havo en 5 atheneum geldt dat toetsen die gemaakt worden in periode 4 niet herkansbaar zijn.

1. De kandidaten in 4 havo en 5 atheneum mogen in dit betreffende schooljaar één (1) SE-toets herkansen uit periode 1, periode 2 of periode 3, dat wil zeggen na toetsweek 3 (in maart) mag een leerling één (1) SE-toets uit periode 1,2 of 3 herkansen. Het gaat daarbij om toetsen met een SE-weging. De vakken geven in het PTA aan welke toetsen in aanmerking komen voor een eventuele herkansing.
2. Herkansingen vinden plaats op door de school aan te wijzen momenten, die in de jaaragenda worden aangegeven.
3. Een herkansing dient dezelfde toets vorm te hebben als de oorspronkelijk toets.
4. Toetsen voor het schoolexamen kunnen eenmaal worden herkanst, ongeacht het cijfer.
5. Praktische opdrachten mogen niet worden herkanst, tenzij in het Programma van Toetsing en Afsluiting van het betreffende vak is aangegeven dat dit wel is toegestaan.
6. De kandidaat dient een aanvraag tot herkansing schriftelijk in bij de secretaris van het eindexamen. Dit geldt voor alle herkansingen. De kandidaat maakt hierbij gebruik van het inschrijfformulier.
7. Aanvragen die de secretaris later bereiken dan op de aangegeven data en tijd worden niet gehonoreerd.
8. Het examensecretariaat informeert de betreffende docenten en houdt het aantal verbruikte herkansingen bij.
9. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor de desbetreffende toets.
10. Een eenmaal gestart schoolexamen blijft in beginsel geldig, maar kan ongeldig verklaard worden door de schoolleider indien daar een geldige reden voor is.
11. Indien een kandidaat zonder geldige reden (te beoordelen door de schoolleiding) niet aan een aangevraagde herkansing deelneemt, vervalt deze herkansing en wordt het aantal toetsen dat in het betreffende schooljaar mag worden herkanst met één (1) verminderd. Het alsnog maken van de herkansing is niet mogelijk.

Examenreglement

Het volledige examenreglement ligt ter inzage bij de secretaris van het eindexamen en wordt gepubliceerd op de website van school.

De voorgaande tekst is niet het examenreglement en er kunnen dan ook geen rechten aan worden ontleend.

Leeswijzer Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Hieronder geven we een korte beschrijving over hoe je het PTA kunt lezen.

Het PTA is ingedeeld in 3 periodes. In elke periode staan de toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen benoemd die plaatvinden in de periode. Hieronder een regel uit het PTA als voorbeeld.

Leerjaar:	Hier staat het leerjaar waarvoor de informatie van toepassing is.
Periode:	Geeft aan in welke periode deze toetsen worden afgenomen of geeft aan in welke periode deze praktische opdrachten of handelingsdelen worden afgesloten.
toetscode:	Geeft de code aan van de toets. Deze code wordt gebruikt voor de administratie van cijfers. Elk onderdeel binnen een vak heeft een unieke code.
Toetsomschrijving:	Hierin staat beschreven over welke stof de toets gaat (zie voor een uitgebreide beschrijving ook de studiewijzer).
Duur:	Geeft aan hoeveel tijd er is voor de toets of opdracht. Af en toe staat er geen tijd genoemd. Dit betekent dat er vooraf geen tijd is vastgesteld of dat deze nog vermeld moet gaan worden. Vaak bij praktische opdrachten, omdat het niet altijd duidelijk is hoe lang leerlingen over de opdracht doen.
Toets soort:	Geeft aan op welke manier de stof wordt getoetst. Mogelijkheden zijn: TT: theoretische toets MO: mondelinge overhoring PO: praktische opdracht HD: handelingsdeel
Afnamevorm:	Geeft aan op welke wijze de toets wordt afgenomen: Op dit moment zijn de mogelijkheden die we kunnen aangeven schriftelijk, praktisch of mondeling. Als er niets staat is de afnamevorm anders.
Soort ex. Stof:	Geeft aan op welke soort stof het is. Is het stof die wordt afgenomen binnen het schoolexamen en/of centraal examen.
Herkansing:	Geeft aan of een toets binnen de herkansingsregeling te herkansen is. Hoogste 1 1 herkansing waarbij het hoogste cijfer telt. Hoogste 2 2 herkansingen waarbij het hoogste cijfer telt. Geen de toets is niet te herkansen.
Weging:	Geeft de weging aan van het onderdeel voor hoeveel het cijfer of beoordeling meetelt voor het bepalen van het schoolexamencijfer. Dit heeft betrekking op de slaag- /zakregeling.
Datum:	indien bekend staat hier het moment van afname van de toets. TW1: toetsweek 1 TW2: toetsweek 2 TW3: toetsweek 3 TW4: toetsweek 4 Het kan zijn dat de docent in overleg met leerlingen afwijkt van deze datum/week omdat de stof nog niet voldoende beheerst word. Het kan ook voorkomen dat er niets vermeldt is. De datum wordt later kenbaar gemaakt aan de leerlingen. Ze kunnen dit dan overnemen in het PTA.

Domeincode:	Geeft aan welke eindtermen van het vak worden getoetst.						
Domeinomschrijving:	Voor een beschrijving van de eindtermen verwijzen we u naar de website www.examenblad.nl . Hier kunt u zoeken naar het vak en daar staan het examenprogramma en de syllabus ter inzage.						
Weergave:	Geeft aan op welke wijze de beoordeling plaatsvindt. Mogelijkheden zijn: <table> <tr> <td>Cijfer 1-10:</td> <td>de beoordeling komt tot uitdrukking in een cijfer tussen de 1 en de 10.</td> </tr> <tr> <td>O/V/G:</td> <td>de beoordeling komt tot uitdrukking in een onvoldoende (O), voldoende (V) of een goed (G).</td> </tr> <tr> <td>NB/NNB</td> <td>de beoordeling komt tot uitdrukking in een niet naar behoren (NNB) of een naar behoren (NB).</td> </tr> </table>	Cijfer 1-10:	de beoordeling komt tot uitdrukking in een cijfer tussen de 1 en de 10.	O/V/G:	de beoordeling komt tot uitdrukking in een onvoldoende (O), voldoende (V) of een goed (G).	NB/NNB	de beoordeling komt tot uitdrukking in een niet naar behoren (NNB) of een naar behoren (NB).
Cijfer 1-10:	de beoordeling komt tot uitdrukking in een cijfer tussen de 1 en de 10.						
O/V/G:	de beoordeling komt tot uitdrukking in een onvoldoende (O), voldoende (V) of een goed (G).						
NB/NNB	de beoordeling komt tot uitdrukking in een niet naar behoren (NNB) of een naar behoren (NB).						

In het PTA is het huidige schooljaar en de schooljaren die al afgerond zijn in zwarte tekst beschreven. Daarnaast zijn de leerjaren die nog moeten komen in grijze tekst beschreven. Voor de leerjaren in de toekomst geeft dit een beeld van wat er nog gaat komen, maar dit ligt nog niet definitief vast. Deze worden vastgelegd voor 1 oktober van het dan geldende jaar in het PTA.

HAVO 2025-2027 / aardrijkskunde

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	2	H4.1	Wereld / Arm en rijk H 3 & 4; sociaal-culturele, economische en politieke dimensies toepassen op India, G.B. en andere gebieden; economische en culturele globalisering en de gevolgen.	60	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10		A1, B1, B2, B3		Cijfer1-10
	3	H4.2	Leefomgeving / Wonen in Nederland H1 & 2; integraal waterbeleid, Nederlandse rivieren en rivierbeleid	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	10		A, E1, E2		Cijfer1-10
	4	H4.3	Leefomgeving / Wonen in Nederland 3 & 4; groei- en krimpgebieden; ruimtelijke ordening in Nederland	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	10		A, E1, E2		Cijfer1-10
		H4.4	PO Fietsexcursie IJssel; Nederlandse rivieren en rivierbeleid toepassen op de IJssel		PO	schrift	CE en SE	Geen	10		A, E1, E2		Cijfer1-10
5	1	H5.1	Ontwikkelingsland / Brazilië H1; Fysische geografie	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	15	TW1	A, D1, D2		Cijfer1-10
	2	H5.2	Aarde / Systeem Aarde; De aarde als natuurlijk systeem; continentendrift oorzaak en gevolg; afbraak en opbouw van het landschap; klimaat en landschapszones	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20	TW2	A, C1 t/m C3		Cijfer1-10
		H5.3	Aardrijkskunde Olympiade	120	TT	schrift	CE en SE	Geen	5		A, B, C, D, E, F		Cijfer1-10
	3	H5.4	Ontwikkelingsland / Brazilië H 2 & 3; Bevolkingskenmerken, ingerichte landschap, interne en externe relaties	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	20	TW3	A, D1, D2		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / bedrijfseconomie

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1	H 10 t/m 23 Domeinen basisvaardigheden, van persoon naar rechtspersoon, Interne organisatie en personeelsbeleid, Investeren en financieren, Marketing.	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A1 t/m A6, B1 t/m B4, C1, C2, D1, D2, E1, E2,		Cijfer1-10
	2	H5.2	H 1 t/m 9 + 24 t/m 27 Domeinen basisvaardigheden, van persoon naar rechtspersoon, Interne organisatie en personeelsbeleid, Investeren en financieren, Financieel beleid, Verslaggeving, keuzeonderwerp Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A1 t/m A6, B1 t/m B4, C1, C2, D1, D2, F1, F2, G, H		Cijfer1-10
	3	H5.3	H2, 4 t/m 12, 15 t/m 31+ keuzeonderwerp erfrecht Domeinen basisvaardigheden, van persoon naar rechtspersoon, Interne organisatie en personeelsbeleid, Marketing, Investeren en financieren, Financieel beleid, Verslaggeving	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	40		A t/m G		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / Beeldende vorming (Tekenen/Handvaardigheid)

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	Toets kunstgeschiedenis Grieken t/m Gotiek (Kunstboek) en behandelde begrippen (syllabus beeldende vakken havo p15 en verder) *	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	2		A		Cijfer1-10
	2	H4.2	Toets kunstgeschiedenis Renaissance t/m Neoclassicisme (Kunstboek) en behandelde begrippen (syllabusbeeldende vakken havo p15 en verder) *	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	2		A		Cijfer1-10
	3	H4.3	toets kunstgeschiedenis hfst 'negentiende eeuw t/m hfst impressionisme (Kunstboek) en behandelde begrippen (syllabus beeldende vakken havo p15)	45	TT	schrift	CE en SE	Geen	2	TW3	A		Cijfer1-10
	4	H4.4	Uitwerking beeldende begrippenadvh syllabus examenblad				PO	CE en SE	Geen	2		A	
5	1	H5.1	praktische opdracht (thematisch) naar keuze (te of ha) verklarende verslaglegging werkstuk				PO	CE en SE	Geen	15		A, B, C	Cijfer1-10
		H5.2	scriptie eerste beoordeling (vervolg in periode 2)			schrift	PO	CE en SE	Geen	5		A	Cijfer1-10
	2	H5.3	praktische opdracht (thematisch) naar keuze (te/ha) + verklarende verslaglegging werkstuk				PO	School	Geen	20		A, B, C	Cijfer1-10
		H5.4	scriptie + mondeling	30	MO	monde	PO	CE en SE	Geen	22		A	Cijfer1-10
	3	H5.5	Eindwerkstuk te óf ha (advh keuze september) + verklarende verslaglegging werkstuk				PO	CE en SE	Geen	30		A, B, C	Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / bewegen, sport en maatschappij

Leerj aar	Per. code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1 Doelspel flagfootball		PO		SE	Geen	35			A, B1, C1	Cijfer1-10
		H4.2 Sportautobiografie		HD	schrift	SE	Geen	0			D1, E1, E3	NB-NNB
	2	H4.3 Toets leefstijl en sportoriëntatie, §1.1, §1.2, §3.1 t/m §3.3	45	TT	schrift	SE	Geen	60	TW2		D1, E1, E2	Cijfer1-10
		H4.4 Bewegen en muziek 1		PO		SE	Geen	35			A, B3, C1, C2	Cijfer1-10
		H4.5 Terugslagspel Badminton		PO		SE	Geen	35			A, B3, C1, C3	Cijfer1-10
		H4.6 Zelfverdediging kickboksen		PO		SE	Geen	35			A, B5, C1, C2, D3	Cijfer1-10
		H4.7 Toets Bewegen en Samenleving/ Bewegen en Regelen, §3.4 t/m §3.6 en H2	45	TT	schrift	SE	Geen	60	TW3		C2, C3, E2, E3	Cijfer1-10
	3	H4.8 Turnen springen		PO		SE	Geen	35			A, B2, C1, C2, D3	Cijfer1-10
		H4.9 Lesgeven eigen klas		PO		SE	Geen	50			A, C2	Cijfer1-10
		H4.10 Keuzeactiviteit 1		HD		SE	Geen	0			A, B6	NB-NNB
		H4.11 Atletiek werpen		PO		SE	Geen	35			A, B4, C1, C2	Cijfer1-10
	4	H4.12 Organisatie sportdag		PO		SE	Geen	100			A, C2, C3, D3	Cijfer1-10
		H4.13 Toets blessurepreventie en -behandeling, §1.3 + §1.4	45	TT	schrift	SE	Geen	60	TW4		D1, D3	Cijfer1-10
5	1	H5.1 Toets voeding, §1.5	45	TT	schrift	SE	Geen	60			D1, C3	Cijfer1-10
		H5.2 Slag-/loopspel softbal		PO		SE	Geen	35			A, B1, C1	Cijfer1-10
		H5.3 Bewegen en Muziek 2		HD		SE	Geen	0			A, B3, C1, C2	NB-NNB
		H5.4 Keuzeactiviteit 2		HD		SE	Geen	0			A, B6	NB-NNB
	2	H5.5 Toets training, Be Sports Minded §1.6 en 1.7	45	TT	schrift	SE	Geen	60			D1, D2, D3	Cijfer1-10
		H5.6 Atletiek duurlopen		PO		SE	Geen	35			A, B4, C1	Cijfer1-10
		H5.7 Trainingsprogramma (verslag)		PO	schrift	SE	Geen	100			A, D2, D3, E3	Cijfer1-10
	3	H5.10 Lesgeven onderbouwklas		PO		SE	Geen	100			A, C2, C3	Cijfer1-10
		H5.11 Atletiek springen polsstokhoog		PO		SE	Geen	35			A, B1, C1, C4, D3	Cijfer1-10
		H5.8 Turnen zwaaien		PO		SE	Geen	35			A, B2, C1, C2, D3	Cijfer1-10
		H5.9 Stage werkveld sport en bewegen		HD	schrift	SE	Geen	0			A, C2, C3, E1	NB-NNB

HAVO 2025-2027 / biologie

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	Thema 1 Inleiding in de biologie en Thema 2 Voortplanting (b1-3)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW1	A1, A4, A5, A6, A8, A11, A14, A15, M2.1.3, M2.1.4, M2.2.1, M2.2.2, M2.2.3, M3.2.2, M3.2.4, M6, O1.1.1, O1.3.1, O1.4.1, O1.5.1, O1.6.1, O2.2.1, O6, O9.1 t/m O9.6, P4.1.1		Cijfer1-10
	2	H4.2	Thema 2 Voortplanting (b3-b6) en Thema 3 Genetica	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW2	A1, A5, A7, A8, M3.2.2, M3.2.4, M6, M7.1.1 t/m M7.1.4, M8.1, M8.1.2, M8.3.1, M8.4.1, O2.2.1, O8.1 t/m O8.9, O9.1 t/m O9.6		Cijfer1-10
	3	H4.3	Thema 5 Regeling en Thema 6 Waarneming en gedrag	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	10	TW3	A5, A8, M2.1.4, O2.1.3, O2.2.1, O2.2.2, O2.2.3, O2.3.1 t/m O2.3.4, O4.1, O4.2, O5.1, O5.2, O7		Cijfer1-10
	4	H4.4	Thema 4 Evolutie en Thema 7 Ecologie en Milieu	90	TT	schrift	CE	Geen	15		A5, A7, A8, M2.1.1 t/m M2.1.3, M3.1.2, M8.1.3, M8.2.4, M8.4.1, P1.1.1, P1.1.2, P1.1.4, P1.2.1 t/m P1.2.3, P1.3.1 t/m P1.3.4, P2.1, P3.1.1 t/m P3.1.3, P3.2.1 t/m P3.2.4, P4.2.1, P4.3.1, P4.4.1, P4.4.2, P5		Cijfer1-10
			H4.6	Dossier praktische opdrachten		PO	prak	CE en SE	Geen	5		A	
5	1	H5.1	Thema 8 Stofwisseling en Thema 9 DNA en Thema 1 Inleiding in de biologie	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A4, A5, A6, A8, A11, A14, A15, M1.1.1 t/m M1.1.4, M1.2.1 t/m M1.2.3, M2.1.3, M2.1.4, M2.2.1 t/m M2.2.3, M2.3.1 t/m M2.3.10, M3.1.1, M3.1.2, M3.2.1 t/m M3.2.4, M4.1, M4.2, M4.3, M5.1, M5.2, M5.3, M6.2, M6.4, M8.1.1, M8.1.3, M8.2.1, M8.2.2, M8.4.1, M8.4.2, O1.1.1, O1.2.1, O1.3.1, O1.4.1, O1.5.1, O1.6.1, O6, P4.1.1		Cijfer1-10
	2	H5.2	Thema 10 Voeding en vertering en Thema 11 Transport	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A5, A8, A9, M2.3.5, O1.4.1 t/m O1.4.4, O1.6.1 t/m O1.6.5, O2.2.3		Cijfer1-10
	3	H5.3	Thema 12 Gaswisseling en uitscheiding en Thema 13 Afweer	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A5, A8, M2.1.1, M2.1.2, O1.3.1 t/m O1.3.4, O1.5.1 t/m O1.5.3, O2.1.1 t/m O2.1.3, O3.1.1 t/m O3.1.5		Cijfer1-10
			H5.4	Dossier praktische opdrachten		PO	schrift	CE en SE	Geen	5		A	

HAVO 2025-2027 / culturele en kunstzinnige vorming (cijfer)

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	Cultureel zelfportret. Kunstautobiografie over al je ervaringen met kunst. Schriftelijke verwerking		PO	schrift	SE	Geen	5		A1, A2		Cijfer1-10
		H4.2	Discipline met bijbehorende activiteit 1 Opdracht beeldende kunst, praktische verwerking		PO	prak	SE	Geen	15		B3, B4, C5, C6, C8		Cijfer1-10
	2	H4.3	Discipline met bijbehorende activiteit 2 Muziekproject Metropool, praktische verwerking. Foto-opdracht		PO	prak	SE	Geen	15		B3, B4, C5, C6, C7, C8		Cijfer1-10
	3	H4.4	Discipline met bijbehorende activiteit 3 Maken 1 minuut film, praktische verwerking		PO	prak	SE	Geen	15		B3, B4, C5, C6, C8		Cijfer1-10
		H4.5	Onderzoeksopdracht.Eigen onderzoek over zelfgekozen onderwerp uit een kunstgebied. Praktische en schriftelijke verwerking		PO	prak	SE	Geen	30		B3, B4, C5, C6, C7, C8, D9, D10, D11		Cijfer1-10
	4	H4.6	Discipline met bijbehorende activiteit 4 Nieuwe media opdracht, praktische verwerking		PO	prak	SE	Geen	15		B3, B4, C5, C6, C8		Cijfer1-10
		H4.7	Reflectie. De reflectie gaat over het hele jaar CKV en alle lessen en opdrachten, schriftelijke verwerking		PO	schrift	SE	Geen	5		D9, D10, D11		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / Duitse taal en literatuur

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Literatuur: "Biedermann und die Brandstifter" (zie boek + extra materiaal)	45	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		E1		Cijfer1-10
	2	H5.2 Schrijfvaardigheid (computertoets): Het kunnen schrijven van een formele of informele brief (zie Reader "deutsche Briefe")	90	TT	digitaal	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		D1, D2		Cijfer1-10
	3	H5.3 Kijk- en luistervaardigheid: CITO kijk- en luistertoets	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		B		Cijfer1-10
		H5.4 Gespreksvaardigheid: Toekomstplannen, onderwerp presenteren, samen iets plannen (zie Reader "Sprech- und Gesprächsfertigkeit")	30	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		C1, C2, F		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / economie

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Boek: Vraag en aanbod", "Markt en overheid" en "economische groei" + keuzeonderwerp huis en hypotheek"	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A1 t/m A5, D, E, H, K		Cijfer1-10
	2	H5.2 Boek: Heden, verleden en toekomst", "Speltheorie", "risico en rendement" en "Economische groei"	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A1 t/m A5, E, F, G, H, K		Cijfer1-10
	3	H5.3 Boek: Schaarste geld en handel", "Vraag en aanbod", "Markt en overheid" , "Heden, verleden en toekomst", "Speltheorie", "Risico en rendement" , "Economische groei" en "Conjunctuur en economisch beleid"+ keuzeonderwerp arbeidsmarkt"	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	40		A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / Engelse taal en literatuur

Leerj aar	Per. code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Schrijfvaardigheid: schrijven van een argumentative essay (betoog) volgens de behandelde richtlijnen. Zie handout 'Writing'.	100	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		D1, D2, F		Cijfer1-10
	2	H5.2a Idioom 1: vocabulaire deel 1 + Linking Words. Deeltoets 1 heeft weging 1. Zie handout 'Vocabulary'.	45	TT	schrift	School	Geen	0		schooleigen		Cijfer1-10
	3	H5.2 Idioomtoets: bestaat uit idioomtoets 1 en idioomtoets 2.		TT	schrift	School	Geen	20		schooleigen		Cijfer1-10
		H5.2b Idioom 2: vocabulaire deel 1+2 + Linking Words & Frequently Used Words. Deeltoets 2 heeft weging 2. Zie handout 'Vocabulary'.	45	TT	schrift	School	Geen	0		schooleigen		Cijfer1-10
		H5.3 Kijk- en luistervaardigheid: CITO kijk- en luistertoets	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		B		Cijfer1-10
		H5.4 Mondeling spreekvaardigheid. Gesprek met docent n.a.v. een voorbereidingsdossier over gelezen boek (voorselectie door docent), en korte artikelen.	10	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	15		C1, C2, F		Cijfer1-10
		H5.5 Mondeling letterkunde. Gesprek met docent n.a.v. een voorbereidingsdossier over gelezen boek (voorselectie door docent), en korte artikelen. Zie handout literature/speaking.	10	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	15		E1, E2, E3		Cijfer1-10

Aanvullende opmerking

Mondeling H5.4 en H5.5 worden op hetzelfde moment afgenomen

HAVO 2025-2027 / Franse taal en literatuur

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Schrijfvaardigheidniveau B1 reageren en antwoorden op (in)formele brieven, inlichtingen vragen, een samenvatting schrijven.	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		D1, D2		Cijfer1-10
	2	H5.2 Letterkundeinhoudelijke vragen over gelezen, door de docent bepaalde, boeken	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		E1		Cijfer1-10
	3	H5.3 Kijk- en luistervaardigheid: CITO kijk- en luistertoets	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		B		Cijfer1-10
		H5.4 Spreekvaardigheidniveau B1 over jezelf praten, praten over jezelf, afspreken om elkaar te ontmoeten, problemen oplossen, praten over de toekomst	30	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		C1, C2, F		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / geschiedenis

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	Thema: Oudheid (tijdvak 1-2)	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW1	A1 t/m A7, B, C, E		Cijfer1-10
	2	H4.2	Thema: Middeleeuwen (tijdvak 3-4)	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW2	A1 t/m A7, B, C, D		Cijfer1-10
	3	H4.3	Thema: Vroegmoderne Tijd (tijdvak 5-6)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW3	A1 t/m A7, B, C, D		Cijfer1-10
	4	H4.4	Thema: Revoluties (Tijdvak 7 en 8)	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	10	TW4	A1 t/m A7, B, C, D		Cijfer1-10
5	1	H5.1	HC Britse Rijk 1585-1900	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A1 t/m A7, B, C		Cijfer1-10
	2	H5.2	HC Duitsland in Europa 1918-1991 (& Tijdvak 9-10)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A1 t/m A7, B, C		Cijfer1-10
	3	H5.3	HC Nederland 1948-2008 (& Tijdvak 10)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A1 t/m A7, B, C, D		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / lichamelijke opvoeding

Leerj aar	Per. code	Toets omschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1 Doelspel 1		HD		SE	Geen	1		A, B, C		OVG
		H4.2 Sportautobiografie		HD	schrift	SE	Geen	0		E, B		NB-NNB
	2	H4.3 Turnen / Atletiek / Zelfverdediging / Bewegen op muziek. Alle onderdelen worden aangeboden. Leerling maakt zelf de keuze voor welk onderdeel de leerling de beoordeling wil laten meetellen.		HD		SE	Geen	1		A, B, C		OVG
			3	H4.4 Turnen / Atletiek / Zelfverdediging / Bewegen op muziek. Alle onderdelen worden aangeboden. Leerling maakt zelf de keuze voor welk onderdeel de leerling de beoordeling wil laten meetellen.		HD		SE	Geen	1		A, B, C
	4	H4.5 Softbal		HD		SE	Geen	1		A, B, C		OVG
		H4.6 Opdracht Bewegen en gezondheid		HD		SE	Geen	0		D, B		NB-NNB
5	1	H5.1 Doelspel 2		HD		SE	Geen	1		A, B, C		OVG
		H5.2 Sportorientatie en keuzeprogramma		HD		SE	Geen	0		B		NB-NNB
	2	H5.3 Terugslagspel		PO	prak	SE	Geen	1		A, B		OVG
	3	H5.5 Opdracht bewegen en regelen		HD		SE	Geen	0		C, B		NB-NNB

HAVO 2025-2027 / maatschappijleer

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave	
4	1	H4.1	Toets Thema 2. Rechtsstaat (thema 1 wordt bekend geacht)	45	TT	schrift	SE	Geen	20	TW1	A1, A2, B1, B2, B3		Cijfer1-10	
	2	H4.2	Praktische opdracht 'Verzorgingsstaat'			PO	SE	Geen	10		A1, A2, D1 t/m D4		Cijfer1-10	
		H4.3	Toets Thema 5. Verzorgingsstaat (thema 1 wordt bekend geacht).	45	TT	schrift	SE	Geen	10	TW2	A1, A2, D1 t/m D4		Cijfer1-10	
	3	H4.4	Toets Thema 3. Parlementaire democratie (thema 1 wordt bekend geacht).	45	TT	schrift	SE	Geen	20	TW3	A1, A2, C1, C2, C3		Cijfer1-10	
	4	H4.5	Debatteren	45	MO	monde	SE	Geen	10		A t/m E		Cijfer1-10	
		H4.6	Vorbereiding & reflectie gastsprekers/docu's (gecombineerde opdracht)			PO	schrift	SE	Geen	15		A t/m E		Cijfer1-10
		H4.7	Toets Thema 4. Pluriforme samenleving (thema 1 wordt bekend geacht).	45	TT	schrift	SE	Geen	15	TW4	A1, A2, E1 t/m E4		Cijfer1-10	

HAVO 2025-2027 / maatschappijwetenschappen

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	SO hoofdstuk 1. De samenleving en het individu	30	TT	schrift	CE en SE	Geen	2		A, B1		Cijfer1-10
		H4.2	Toets hst. 2. De samenleving en bindingen (hst. 1 wordt bekend geacht)	45	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	8	TW1	A, B1, D1		Cijfer1-10
	2	H4.3	Toets hst 3. De samenleving & verschillen & hst. 5. Onderzoeksvaardigheden (hoofdstuk 1 & 2 worden bekend geacht)	45	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW2	A, B1, C1, C2, C3, C4		Cijfer1-10
		H4.4	Praktische opdracht sociaal wetenschappelijk onderzoek		PO	schrift	CE en SE	Geen	10	TW3	A, F/G		Cijfer1-10
	4	H4.5	Actualiteiten presentatie & discussie	15	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	0		A t/m G		NB-NNB
		H4.6	Toets hst. 4. Politiek in theorie & hst. 6. Politiek in de praktijk (hoofdstuk 1, 2, 3 & 5 worden bekend geacht)	90	TT	schrift	CE en SE	Geen	10	TW4	B1, B2, C2, C3, D2, E1, E2, Bijlage 5		Cijfer1-10
5	1	H5.1	Hst 6. Politiek in de praktijk & Hst. 7. Vormingsvraagstuk én alle hoofd- en kernconcepten + onderzoeksvaardigheden	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A3, B1, B2, B3, B4, D2, E1, E2, E4, Bijlage 3 & 5		Cijfer1-10
		H5.2	Hst. 8. Verhoudingsvraagstuk én alle hoofd- en kernconcepten (hst. 6 & 7 worden bekend geacht), onderzoeksvaardigheden	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A3, B1, C1, C2, C3, C4, C5, C6, E3, Bijlage 3		Cijfer1-10
	3	H5.3	Hst. 9. Bindingsvraagstuk én alle hoofd- en kernconcepten (hst. 6, 7 & 8 worden bekend geacht) + onderzoeksvaardigheden	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	25		A3, D1, D2, D3, D4, Bijlage 3		Cijfer1-10
		H5.4	Actualiteiten presentatie & discussie.	15	MO	monde	SE	Hoogste, 1 herkansing	0		F/G		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / muziek

Leerj aar	Per. code	Toets omschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Algemene muziekleer. Leren syllabus muziektheorie onderdelen A t/m J. De kandidaat kan: Toonladders, intervallen en akkoorden herkennen en zelfstandig uitschrijven; een muzieknotatie volgen; klinkende eenvoudige ritmes en melodiefragmenten noteren; muzikale aspecten onderscheiden, herkennen en benoemen naar aanleiding van klinkende voorbeelden	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	10		A1, A2		Cijfer1-10
		H5.2 Puntstuk en analyseAnalyse op basis van syllabus onderdelen A t/m J. De kandidaat kan: een zelfgekozen muziekstuk zelfstandig instuderen en uitvoeren, individueel of met andere kandidaten; muzikale structuren analyseren naar aanleiding van klinkende voorbeelden; muzikale processen interpreteren; zijn muzikale beleving in verband brengen met de muzikale aspecten, betekenissen en functies van muziek.	15	PO	monde	CE en SE	Geen	10		A1, A2, A3, B1		Cijfer1-10
	2	H5.3 Relatief zingenLeren syllabus muziektheorie onderdeel A t/m G De kandidaat kan: een muzieknotatie volgen; muzikale aspecten onderscheiden, herkennen en benoemen naar aanleiding van het ingestudeerd repertoire; onvoorbereid een eenvoudige partij van een koorwerk zingen ; een melodie treffen met het relatieve systeem; De kandidaat kan muziek improviseren en componeren, vanuit een probleemstelling en met weloverwogen gebruik van muzikale materialen en middelen	30	MO	monde	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A1, A2, B1, B2		Cijfer1-10
		H5.4 Puntstuk en analyseAnalyse op basis van syllabus onderdelen A t/m J. De kandidaat kan: een zelfgekozen muziekstuk zelfstandig instuderen en uitvoeren, individueel of met andere kandidaten; muzikale structuren analyseren naar aanleiding van klinkende voorbeelden; muzikale processen interpreteren; zijn muzikale beleving in verband brengen met de muzikale aspecten, betekenissen en functies van muziek.	15	PO	monde	CE en SE	Geen	10		A1, A2, A3, B1		Cijfer1-10
3	H5.5 GeschiedenisLeren syllabus muziektheorie K t/m Q + Samenvatting stijlperioden. De kandidaat kan: historische ordening aanbrengen in de ontwikkeling van muzikale vormen en genres; hem bekende werken plaatsen in de ontwikkelingslijn van muzieksoorten, in een geografische regio en een maatschappelijke context en kan daarbij verbanden leggen tussen cultuurhistorische perioden; hem onbekende werken plaatsen op basis van culturele, stilistische, vormtechnische en muziekhistorische argumenten	30	MO	monde	SE	Geen	20		A3, C		Cijfer1-10	

	<p>H5.6 Ontwikkeling + eindconcert. Vocaal en instrumentaal musiceren, individueel en in groepsverband uit verschillende stijlperiodes en met verschillende bezettingen. Hierin wordt ook eigen gecomponeerd werk uitgevoerd. De gekozen stukken kunnen door de leerlingen in een historisch, culturele en/of sociale context geplaatst worden.</p>	180	PO	monde	CE en SE	Geen	30	B1, B2	Cijfer1-10
--	---	-----	----	-------	----------	------	----	--------	------------

HAVO 2025-2027 / natuurkunde

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	3	H4.1 Menselijk lichaam - SysNat (K4)	90	PO	prak	SE	Geen	5		F, I		Cijfer1-10
5	1	H5.1 Kracht en beweging en Zonnestelsel: SysNat (H1, H2, H3, H4 en H11)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A, C1, E1		Cijfer1-10
		H5.2 Praktisch School Examen (PSE) Aarde (bepaling van G) - SysNat (K3)		PO	schrift	SE	Geen	5		E2, I		Cijfer1-10
	2	H5.3 Energie, Elektriciteit, Stoffen en Materialen - SysNat (H5, H6, H8)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A, C2, D1, D2 en G1		Cijfer1-10
	3	H5.4 Informatieoverdracht, Medische beeldvorming: SysNat (H9, H10)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	25		A, B1, B2		Cijfer1-10
		H5.5 Praktisch School Examen (PSE) Stralingspracticum	90	PO	prak	CE en SE	Geen	5		B2		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / Nederlandse taal en literatuur

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	2	H4.1	Poëzieanalyse: poëtische begrippen kennen en deze kunnen toepassen op een aantal gedichten uit de Nederlandse literatuur en een gefundeerd oordeel kunnen geven over de literaire waarde van deze gedichten.	60	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW2	D, E2		Cijfer1-10
		H4.2	Betoog/beschouwing: het schrijven van een betoog of beschouwing, op basis van actuele onderwerpen.	90	TT	digitaal	SE	Hoogste, 1 herkansing	10	TW3	C, D		Cijfer1-10
5	1	H5.1	Literatuurgeschiedenis TW1: kennis van de verschillende stromingen, schrijvers en bekende werken uit de Nederlandse literatuurgeschiedenis.	45	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	15		E3		Cijfer1-10
		H5.2	Massamedia theorie: het kunnen beschrijven van het massamedialandschap en uitingen hieruit kunnen herkennen en beoordelen.	45	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A1, A2, D, F		Cijfer1-10
		H5.3	Schrijftoets: analyse TW2: gedocumenteerde beschouwing/betoog schrijven over een actueel, controversieel onderwerp.	90	TT	digitaal	SE	Hoogste, 1 herkansing	25		A3, C, D		Cijfer1-10
	3	H5.4	Mondeling leesdossier TW3: het mondeling verwoorden van de interpretatie, analyse en beoordeling van origineel Nederlandse literaire werken.	30	TT	monde	SE	Geen	25		B, D, E1, E2, E3		Cijfer1-10
		Leesd	Leesdossier: balansverslag en opdrachten Hiervoor dienen dit schooljaar de volgende boeken gelezen te zijn: Boek 5: dichtbundel. Boek 6: moderne roman Boek 7: historische roman Boek 8: historische roman Deze komen bovenop de boeken die vorig schooljaar zijn gelezen.		HD		SE/school	Geen	0				NB-NNB

HAVO 2025-2027 / rekenen 3F

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	Niveautoets rekenen 3F	90	TT	digitaal	SE	Hoogste, 2 herkansinge n	100				Cijfer1-10

Aanvullende Opmerking

Alleen voor de leerlingen die geen examen doen in het vak wiskunde. Eerste afname in leerjaar 4, eventuele herkansingen kunnen ook in leerjaar 5 plaatsvinden. Zie voor aanvullende informatie Artikel 58 van het examenreglement.

HAVO 2025-2027 / scheikunde

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	2	H4.1	Zouten herkennen (H3) dmv neerslagreactiespracticum een aantal zouten van elkaar onderscheiden. Alles wordt binnen 90 minuten afgerond.	90	PO	schrift	SE	Geen	5		A,M7,M1.1,M1.10,M3.9,R1.1,R1.2		Cijfer1-10
		H4.2	Zuren en basen - titreren (H6 + §7.4) dmv een zuurbase titratie het gehalte van een zuur in een voedingsmiddel bepalen. Het uitvoeren van het practicum en het rekenen wordt tijdens het practicum afgerond.	90	PO	schrift	SE	Geen	5		A,M7,M1.3,M1.6,M1.7,R&A1.1,R&A1.2,R&A1.3,R&A2.1		Cijfer1-10
5	1	H5.1	Zuren en basen (H6, H7.4, H9.1 + basisstof(=basisscheikunde + H1, H4, H5))	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	15		A; M7; M1.1 t/m M1.9, M1.11 t/m M1.15; M2; M3.1 t/m M3.8; M5; M6; R1.1 t/m R1.7; R&A1; R&A2.1; R&A2.2; R&A3; T1.1 t/m R1.6; T3.2		Cijfer1-10
		H5.2	Getal van Avogadro (H11). Het practicum (voorschrift wordt via Teams verstrekt) wordt in periode 1 of 2 uitgevoerd. Verslag moet voor EW2 ingeleverd zijn.	180	PO	schrift	SE	Geen	5		A,M7,M1.4,M4.1,R1.2,R8,R9,R10,R&A1.2,R&A3		Cijfer1-10
	2	H5.3	Rekenen, energie & redox (H3, H8, H11 + basisstof (= basisscheikunde + H1, H4, H5))	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	35		A; M7;M1.1 t/m M1.15; M2; M3; M4; M5; M6; R1.1 t/m R1.3; R1.8 t/m R1.10; R3; R4.2; R5; R&A1.1 t/m R&A1.3; R&A2.1; R&A2.2; R&A3; T1.1 t/m T1.4; T1.6; T2; T3.3; T4		Cijfer1-10
	3	H5.4	Koolstofchemie (H2, H5, H7, H9, H10, H12, H13 + basisstof (= basisscheikunde, H1, H4, H5))	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	35		A; M7; M1.1 t/m M1.9; M1.11 t/m M1.16; M2.1 t/m M2.3; M3.1 t/m M3.8; M4; M5; M6; R&A1.1 t/m R&A1.3; R&A2; R&A3; T1; T2; T3.1; T3.2; T4; L		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / wiskunde A

Leerj aar	Per. code	Toets omschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	3	H4.1 Combinatoriek (H4)	45	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	10		A, B3		Cijfer1-10
		H4.2 Veranderingen (H5)	45	TT	schrift	SE	Geen	10	TW3	A, D		Cijfer1-10
	4	H4.3 Statistiek met de computer (H8)		PO	schrift	SE	Geen	10		A, E5		Cijfer1-10
5	1	H5.1 De Statistische Cyclus (H2) en Exponentiele Verbanden (H9)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A, C1 t/m C5, E1 t/m E4		Cijfer1-10
	2	H5.2 Rekenregels en Formules (H6) en Statistiek (H7 en H10)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A, B1, B2, C1 t/m C3, E1 t/m E4		Cijfer1-10
	3	H5.3 Exponentiele Verbanden (H9), Statistiek (H10) en Formules en Variabelen (H11)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A, B1, B2, C1 t/m C5, E1 t/m E4		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / wiskunde B

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
5	1	H5.1 Exponenten en Logaritmen (H9), Differentiëren (H12.3)	90	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A, B1 t/m B3, D1 t/m D3		Cijfer1-10
	2	H5.2 Exponenten en Logaritmen (H9), Meetkunde (H10)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	30		A, B1 t/m B3, C1, C2		Cijfer1-10
	3	H5.3 Goniometrie (H8), Meetkunde (H10), Verbanden en Functies (H11)	135	TT	schrift	CE en SE	Hoogste, 1 herkansing	40		A, B1 t/m B4, C1, C2, D4		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / wiskunde D

Leerj aar	Per. code	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	1	H4.1	H1: Combinatoriek	45	TT	schrift	SE	Geen	5	TW1	A, B1, B2		Cijfer1-10
	2	H4.2	H2: Oppervlakte en inhoud	45	TT	schrift	SE	Geen	5	TW2	A, C1, C2		Cijfer1-10
	3	H4.3	H3: Kansrekening	45	TT	schrift	SE	Geen	10	TW3	A, B1, B2, B3		Cijfer1-10
	4	H4.4	H4: Aanzichten en doorsneden	45	TT	schrift	SE	Geen	10		A, C1, C2		Cijfer1-10
			H4.5	H5: Kansverdelingen	45	TT	schrift	SE	Geen	10	TW4	A, B1, B2, B3, B4	
5	1	H5.1	H6: Vectormeetkunde, H9: Afgeleide en tweede afgeleide	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A, C, D, E		Cijfer1-10
	2	H5.2	H7: De normale verdeling, H12: Functies met e-machten en natuurlijke logaritmen	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A, B1, B2, B3, B4, D, E		Cijfer1-10
	3	H5.3	H10: Toetsen van hypothesen & H11: Periodieke functies	90	TT	schrift	SE	Hoogste, 1 herkansing	20		A, B, D, E		Cijfer1-10

HAVO 2025-2027 / Profielwerkstuk

Leerj aar	Per. code	Toets Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Soort ex.stof	Herkansing	Weging	Datum	Domeincode	Domeinomschrijving	Resultaat- weergave
4	3	Introductie PWS							nov			
5	1	Opstarten PWS							sept			
	2	Inleveren concept verslag PWS		PO	schrift				sept			
	3	Inleveren definitief verslag PWS		PO	schrift				okt			
		Presentatie PWS-avond						100	nov			Cijfer 1-10

Aanvullende Opmerking

Het profielwerkstuk (PWS) wordt afgesloten met een afgerond cijfer, dat meetelt voor het combinatiecijfer (met de vakken CKV en MAAT), en komt als (afgerond) combinatiecijfer op het diploma te staan. Het PWS omvat 80 uur studielast, wordt opgestart in de voorexamenklassen en afgesloten op de PWS-avond in het examenjaar. Zowel het concept als definitief verslag moet op Teams worden ingeleverd. Het definitief verslag ook op papier bij de begeleider(s). De beoordelingscriteria en alle achtergrondinformatie over het PWS staat in de 'Handleiding PWS'. Alle PWS-documenten zijn te vinden op Teams.